

PRIMLJENO:	19. 12	20 23	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-71/23-3		
VEZA:			
EPA:	121 XXVIII		
SKRAĆENICA:		PRILOG	

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Andriji Mandiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo **PREDLOG ODLUKE O OBRAZOVANJU ODBORA ZA SVEOBUHVAATNU IZBORNU REFORMU**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažemo da se Odluka donese po skraćenom postupku.

POSLANICI:

Vasilije Čarapić

Andrija Nikolić

Slaven Radunović

Boris Bogdanović

Amer Smailović

Milan Knežević

Miloš Konatar

Bogdan Božović

Boris Mugoša

Nikolla Camaj

Adrijan Vuksanović
Adrijan Vuksanović
za Jevrosimu

Jevrosima Pejović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 33 stav 5, 6 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Sedmoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2023. godini, dana ..... donijela je

**ODLUKU
O OBRAZOVANJU ODBORA ZA SVEOBUH VATNU IZBORNU REFORMU**

Član 1

Ovom odlukom obrazuje se Odbor za sveobuhvatnu izbornu reformu, (u daljem tekstu: Odbor), kao privremeno radno tijelo.

Član 2

Odbor se obrazuje radi sljedećih ciljeva:

- 1) sveobuhvatna reforma izbornog zakonodavstva;
- 2) uspostavljanje punog povjerenja javnosti u izborni proces.

Član 3

Svi izrazi koji se u ovoj odluci koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 4

U realizaciji ciljeva iz člana 2 ove odluke, Odbor ima sljedeće zadatke:

- 1) sveobuhvatna reforma i izmjena izbornog zakonodavstva, koja podrazumijeva:
  - implementaciju preporuka iz izvještaja Evropske komisije o napretku;
  - implementaciju svih preporuka iz izvještaja OEBS/ODIHR misija – analiza i predlog načina implementacije, saglasno Ustavu Crne Gore;
  - definisanje Predloga zakona o izboru odbornika i poslanika;
  - definisanje Predloga zakona o biračkom spisku, zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i zakona o registrima prebivališta i boravišta;
  - analizu primjene Zakona o ličnoj karti, Zakona o crnogorskom državljanstvu i Zakona o političkim partijama, uz eventualnu pripremu predloga izmjena i dopuna zakona ukoliko se ispostave korisnim ili neophodnim za realizaciju postavljenih ciljeva;

- jačanje svesveukupnih kapaciteta, profesionalizma i transparentnosti organa značajnih za izborne procese, uključujući Državnu izbornu komisiju i Agenciju za sprječavanje korupcije, čiji je cilj između ostalog i jačanje povjerenja javnosti u njihov rad;
- 2) dalja dogradnja i izmjena opštih ambijentalnih uslova za sprovođenje izbora, koja podrazumijeva:
- definisanje predloga Kodeksa etičkog ponašanja u izbornim kampanjama;
  - definisanje rješenja o načinu održavanja lokalnih izbora u svim jedinicama lokalne samouprave u jednom danu.

Član 5

Odbor ima 14 članova i to 7 članova koji se biraju iz reda poslanika parlamentarne većine i 7 članova koji se biraju iz reda poslanika parlamentarne opozicije.

Odbor se formira na paritetnoj osnovi vlasti i opozicije sa kopredsjedavajućim načinom predsjedavanja. Sastav Odbora, uključujući i kopredsjednike odbora, konstituiše se na način da svakom klubu poslanika pripada najmanje jedan član odbora, a preostali dio proporcionalno broju poslanika u klubu.

Izuzetno, klub poslanika koji je u Odboru zastupljen sa dva ili više članova, ima pravo da drugom klubu poslanika ustupi pravo na još jednog člana u Odboru.

Kopredsjednike i članove Odbora, na predlog radnog tijela nadležnog za izbor i imenovanja bira Skupština Crne Gore.

Član 6

U radu Odbora u statusu pridruženog člana mogu učestvovati i predstavnici nevladinog sektora i akademske zajednice - univerziteta, bez prava odlučivanja.

Status pridruženog člana Odbora mogu steći do tri člana nevladinog sektora, odnosno do dva člana akademske zajednice.

Status pridruženog člana Odbora mogu steći predstavnici nevladinih organizacija i predstavnici akademske zajednice, uz uslov da su u prethodne tri godine aktivno djelovali u vezi sa predmetom rada Odbora, dali doprinos prethodnim izbornim reformama i u oblastima rada Odbora ostvarili javnu prepoznatljivost.

Član 7

Sjednicama Odbora mogu prisustvovati stručni saradnici u klubovima poslanika, na način da svaki klub poslanika može delegirati po jednog predstavnika koji će u ime kluba, bez prava aktivnog učešća, prisustvovati sjednicama.

Član 8

U radu Odbora, po pozivu, bez prava odlučivanja, mogu učestvovati predstavnici:

- 1) Vlade, ministarstava i drugih državnih organa, organizacija i institucija;
  - 2) civilnog društva (nevladinih organizacija, univeziteta/fakulteta i medija);
  - 3) međunarodnih organizacija i institucija;
- kao i
- 4) eksperti, konsultanti, naučni i stručni radnici iz oblasti predmeta rada Odbora;
  - 5) predstavnici naučnih, stručnih institucija i drugih pravnih lica;
  - 6) drugi subjekti ili predstavnici subjekata relevantnih za predmet rada Odbora.

Član 9

U postupku utvrđivanja predloga zakona i drugih akata, kao i svih drugih rješenja u vezi sa ciljem i zadacima Odbora, Odbor odlučuje konsenzusom.

Izuzetno, u slučaju da se princip konsenzualnog odlučivanja ne može postići, a postoji podrška članova Odbora koja garantuje postizanje potrebne većine u plenumu, takav predlog može biti utvrđen bez obzira na nepostojanje konsenzusa.

Član 10

Odbor je dužan da najkasnije do 31.12.2024. godine pripremi i podnese Skupštini na usvajanje predloge zakona i drugih akata u vezi sa ciljem i zadacima Odbora koji su predmet rada Odbora.

Član 11

Sredstva za rad Odbora i angažovanje institucija i eksperata obezbijediće Skupština Crne Gore.

Član 12

Stručne, administrativne i tehničke poslove za rad Odbora obavlja Sekretarijat Odbora.

Član 13

Na pitanja koja nijesu uređena ovom odlukom primjenjivaće se Poslovnik Skupštine Crne Gore.

Član 14

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ove odluke, odnosno obrazovanja privremenog radnog tijela uslovljeni su potrebom da se pristupi reformi izbornog zakonodavstva, koja treba da bude sveobuhvatna, što je svakako uslov za uspostavljanje punog povjerenja javnosti u izborni proces. Kada je u pitanju izborni zakonodavstvo, odnosno pravni okvir za sprovođenje izbora onda treba imati u vidu veći broj pravnih akata koji u manjoj ili većoj mjeri utiču na kreiranje izbornog ambijenta. Treba podsjetiti da proces unapređenja izbornih pravila dobija na intenzitetu nakon donošenja Ustava Crne Gore, i potrebe usklađivanja sa najvišim pravnim aktom, a nakon toga traje u kontinuitetu sve do današnjih dana. Ključnu ulogu u radu na reformisanju izbornog zakonodavstva u prethodnom periodu imala je Skupština Crne Gore. I pored te činjenice, važno je istaći da se uvijek nastojalo da budu aktivno zastupljene i državne institucije koje su nadležne za implementaciju zakona i drugih akata, ali i nevladin sektor i ukupna zainteresovana javnost. Nemjerljiv doprinos svakako pripada i relevantnim međunarodnim organizacijama koje su ponudile jasne putokaze u vidu svojih preporuka i ekspertskih mišljenja. Obrazovanjem Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu, Skupština Crne Gore potvrđuje jasnu opredijeljenost da već na početku ovog saziva otpočne sa stvaranjem neophodnih pretpostavki kako bi se naredni izborni proces sproveo u jednom drugačijem, a svakako unaprijeđenom ambijentu.

III OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1 predloženo je da se Odbor za sveobuhvatnu izbornu reformu obrazuje kao privremeno radno tijelo, odnosno utvrđen je njegov status.

Članom 2 su predloženi ciljevi zbog kojih se Odbor obrazuje, a to su sveobuhvatna reforma izbornog zakonodavstva i uspostavljanje punog povjerenja javnosti u izborni proces.

Članom 3 se uređuje rodno senzitivni aspekt predložene odluke, odnosno propisuje da svi izrazi koji se u ovoj odluci koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Članom 4 su taksativno definisani zadaci koje Odbor treba da realizuje kako bi se ispunili postavljeni ciljevi. Prvi zadatak se odnosi na sveobuhvatnu reformu i izmjenu implementaciju preporuka iz izvještaja Evropske komisije o napretku, implementaciju svih preporuka iz izvještaja OEBS/ODIHR misija, uz analizu i predlog načina implementacije, saglasno Ustavu Crne Gore. Takođe, u okviru ovog zadatka predloženo je da se definišu Predlog zakona o izboru odbornika i poslanika, kao i predloga zakona o biračkom spisku, zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i zakona o registrima prebivališta i boravišta. Ovaj zadatak obuhvata i analizu Zakona o ličnoj karti, Zakona o crnogorskom državljanstvu i Zakona o političkim partijama koja će pokazati da li i u odnosu na ove zakone treba pristupiti njihovim izmjenama i dopunama, kao doprinosu ostvarivanju postavljenih ciljeva. I konačno, u pravcu ostvarenja postavljenog zadatka predloženo je da se pristupi jačanju sveobuhvatnih kapaciteta, profesionalizma i transparentnosti organa značajnih za izborne procese, uključujući Državnu izbornu komisiju i Agenciju za sprječavanje korupcije, što će svakako imati za posledicu jačanje povjerenja javnosti u njihov rad. U okviru drugog zadatka, koji se odnosi na dalju dogradnju i izmjenu opštih ambijentalnih uslova za sprovođenje izbora,

treba definisati rješenja o načinu održavanja lokalnih izbora u svim jedinicama lokalne samouprave u jednom danu, kao i definisanje Predloga kodeksa etičkog ponašanja u izbornim kampanjama.

Članom 5 je predložen sastav Odbora. Odbor će imati 14 članova, i to sedam članova koji će se birati iz reda poslanika parlamentarne većine, a sedam članova iz reda poslanika parlamentarne opozicije. Uređeno je i pitanje zastupljenosti svih klubova poslanika u Odboru, odnosno da svakom klubu poslanika pripada najmanje jedan član Odbora, a preostali dio proporcionalno broju poslanika u klubu. Uređena je i mogućnost da klub poslanika koji je u Odboru zastupljen sa dva ili više članova, da ima pravo da drugom klubu poslanika ustupi pravo na još jednog člana u Odboru. Shodno predloženom rješenju pristupa se kopresjedavajućem načinu predsjedavanja. Kopredsjednike Odbora i članove Odbora, na predlog Administrativnog odbora, bira Skupština Crne Gore. Ovim članom je uređeno i pitanje zamjene člana Odbora, odnosno da u slučaju odsutnosti ili spriječenosti člana Odbora da prisustvuje sjednici može ga zamijeniti, sa pravom odlučivanja, član kluba koga odredi klub.

Članom 6 je predloženo da u radu Odbora, u statusu pridruženog člana, mogu učestvovati i predstavnici nevladinog sektora i akademske zajednice univerziteta, bez prava odlučivanja. Predloženo je da status pridruženog člana Odbora mogu steći do tri člana nevladinog sektora, odnosno do dva člana akademske zajednice. Da bi se stekao status pridruženog člana, definisani su i uslovi, tačnije da su u prethodne tri godine aktivno djelovali u vezi sa predmetom rada Odbora, dali doprinos prethodnim izbornim reformama i u oblastima rada Odbora ostvarili javnu prepoznatljivost.

Članom 7 predloženo je da sjednicama Odbora mogu prisustvovati stručni saradnici u klubovima poslanika, na način da svaki klub poslanika može delegirati po jednog predstavnika koji će u ime kluba, bez prava aktivnog učesća, prisustvovati sjednicama.

Članom 8 je predloženo da u radu Odbora, po pozivu i bez prava odlučivanja mogu učestvovati i predstavnici Vlade, ministarstava i drugih državnih organa, organizacija i institucija; civilnog društva (nevladinih organizacija, univerziteta/fakulteta i medija); međunarodnih organizacija i institucija; kao i eksperti, konsultanti, naučni i stručni radnici iz oblasti predmeta rada Odbora; predstavnici naučnih, stručnih institucija i drugih pravnih lica; i drugi subjekti ili predstavnici subjekata relevantnih za predmet rada Odbora.

Članom 9 je uređen način odlučivanja Odbora. Predloženo je da se u postupku utvrđivanja predloga zakona i drugih akata, kao i svih drugih rješenja u vezi sa ciljem i zadacima Odbora, odlučuje konsenzusom. Definisan je i izuzetak, kada se princip konsenzualnog odlučivanja ne može postići, a postoji podrška članova Odbora koja garantuje postizanje potrebne većine u plenumu. U tom, izuzetnom slučaju, predlog može biti utvrđen bez obzira na nepostojanje konsenzusa.

Članom 10 je definisan rok do kada Odbor treba da realizuje postavljene zadatke, odnosno da pripremi i podnese Skupštini na usvajanje predloge zakona i drugih akata u vezi sa ciljem i zadacima Odbora koji su predmetrada Odbora. Taj rok je 31. decembar 2024. godine.

Čl. 11 i 12 je predloženo da će sredstva za rad Odbora i angazovanje institucija i eksperata obezbijediti Skupština Crne Gore, a da te stručne, administrativne i tehničke poslove za rad Odbora obavljati Sekretarijat Odbora.

Članom 13 je predloženo da će na pitanja koja nijesu uređena ovom odlukom biti primjenjivan Poslovnik Skupštine Crne Gore.

Članom 14 je predloženo da ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore. Razlog da se predlozi stupanje na snagu danom objavljivanja uslovljen je potrebom da se što prije obezbijede neophodne pretpostavke da Odbor počne sa radom. Polazeći od značaja i obimnosti

postavljenih ciljeva i zadataka, ali i predloženog roka za izvršenje obaveza, imali su za posledicu da se predlozi rješenje koje je sadržano u ovom članu.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Razlozi da se ova odluka donese po skraćenom postupku sadržani su u razlozima za stupanje na snagu odluke danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, ali i u činjenici da se njenim donošenjem, odnosno obrazovanjem Odbora ide u pravcu implementacije predloženih preporuka relevantnih institucija, što će doprinijeti ne samo kvalitetnijem izbornom zakonodavstvu i punom povjerenju javnosti u izbomi proces, već i dodatnom jačanju ugleda institucije kakva je Skupština Crne Gore.